

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Åklagarmyndigheten har inte någon erinran mot förslagen i stort men noterar följande.

Utredningen föreslår att provdeltagaren i samband med att kunskapsprovet genomförs skriftligen ska försäkra på heder och samvete att han eller hon inte kommer använda otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt fuska. Om provdeltagaren sedan agerar i strid med sin försäkran kan straffansvar för osann försäkran enligt 15 kap. 10 § brottsbalken bli aktuellt.

Åklagarmyndigheten vill här understryka att det är av vikt att säkerställa att personen i fråga verkligen förstår vad han eller hon försäkrar. Detta gäller särskilt vid ett prov som bland annat testar språkkunskaper. Det finns en beaktansvärd risk att det i samband med lagföring framställs uppsåtsinvändningar grundade på bristande språkförståelse som kan bli svåra att motbevisa. En möjlig lösning skulle kunna vara att delen som avser just försäkran översätts till provdeltagarens hemspråk.

Av utredningens förslag att döma ska sanningsförsäkran lämnas före kunskapsprovet. På motsvarande sätt förhåller det sig när det gäller genomförande av medborgarskapsprovet (se SOU 2021:2 s. 37). Å andra sidan hänvisas det till högskoleprovet och reglerna kring det provets genomförande. Såvitt vi har kunnat utröna undertecknas sanningsförsäkran inledningsvis under högskoleprovet och därefter *efter* varje delprov.

Vi känner inte till de närmare skälen till varför man vid högskoleprovet gör dubbla försäkringar. En förklaring kunde vara att det som straffsanktioneras ju är själva försäkrans sanningsenlighet, inte förbudet mot fusk. I den mån provdeltagarens tanke att fuska har inträtt först efter det att försäkran har

undertecknats, kan man därför tveka om förutsättningar för straffansvar föreligger. Det vore därför lämpligt att i den fortsatta beredningen överväga den mest lämpliga tidpunkten för provdeltagarens försäkran.

Av utredningen framgår att provdeltagare bland annat kan fuska genom att uppge någon annan persons identitet och, som utredningen får förstås, då kunna lagföras för osann försäkran. Åklagarmyndigheten saknar här en analys om de konkurrensfrågor som kan uppkomma i förhållande till brotten osant intygande i 15 kap. 11 § brottsbalken (se Göta hovrätt B 2132–22) och missbruk av urkund i 15 kap. 12 § brottsbalken (se ”Förarprovet” NJA 2016 s. 95 och Svea hovrätt B 8191–22).

Detta yttrande har beslutats av chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Lennart Guné, efter föredragning av kammaråklagaren Anders Svensson. I den slutliga handläggningen av ärendet har också överåklagaren Mikael Björk deltagit.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Lennart Guné

Anders Svensson

Kopia till
Kommunikationsavdelningen
Rättschefen
Biblioteket